

PRÁVNICKÁ FAKULTA
 Masarykova univerzita


MP615Z Správní právo I
(12. přednáška; 14. 5. 2020)
(13. přednáška; 21. 5. 2020)

Právotvorná pravomoc veřejné správy

Stanislav Kadečka



1



PRÁVNICKÁ FAKULTA
 Masarykova univerzita

Obsah přednášky

- Základní pojmy a východiska správní právo tvorby, její postavení v právním řádu a v činnosti orgánů veřejné moci.
- Legislativní proces a legislativní pravidla.
- Právní předpisy vlády a orgánů státní správy.
- Právotvorba územní samosprávy: právní předpisy obcí a krajů v právní teorii, pozitivněprávní úpravě a veřejnosprávní praxi; státní dozor nad právotvorbou obcí a krajů; relevantní judikatura Ústavního soudu)

MUNI – PrF – MP615Z Správní právo I (Jaro 2020); Právotvorná pravomoc veřejné správy 2

2


PRÁVNICKÁ FAKULTA
 Masarykova univerzita

Veřejná správa ve funkčním pojetí

- Cíle – úkoly – funkce – metody působení – formy realizace.
- Formy realizace právní/neprávní.
- Právní formy realizace
 - normativní správní akty (interní/externí),
 - individuální správní akty (interní/externí),
 - smíšené správní akty,
 - veřejnoprávní smlouvy,
 - faktické úkony.

MUNI – PrF – MP611Zk Správní právo III (Jaro 2020); Organizace státní správy a samosprávy v oblastech administrativně politické, sociálně kulturní a hospodářské 3

3

Normativní správní akty

- obecnost, abstraktnost
- podzákonné akty
 - prováděcí
 - prvotní
- podmínkou platnosti jejich publikace
- nařízení vlády
- právní předpisy ministerstev a ostatních orgánů státní správy
- obecně závazné vyhlášky krajů a obcí
- nařízení krajů a obcí

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020): Organizace státní správy a samosprávy v oblastech administrativně politické, sociálně kulturní a hospodářské

4

4

Příprava návrhů zákonů

- § 24 kompetenčního zákona
Ministerstva pečují o náležitou právní úpravu věcí patřících do působnosti České republiky; připravují návrhy zákonů a jiných právních předpisů týkajících se věcí, které patří do jejich působnosti, jakož i návrhy, jejichž přípravu jim vláda uložila; dbají o zachování zákonnosti v okruhu své působnosti a činí podle zákonů potřebná opatření k nápravě.
- § 28a kompetenčního zákona
Vláda může zřídit jako svůj poradní orgán Legislativní radu. V jejím čele stojí člen vlády.

Statut Legislativní rady vlády
Legislativní pravidla vlády

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020): Organizace státní správy a samosprávy v oblastech administrativně politické, sociálně kulturní a hospodářské

5

5

Legislativní pravidla vlády a legislativní proces

- Legislativní pravidla vlády upravují
 - postup ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy při tvorbě a projednání připravovaných právních předpisů,
 - požadavky týkající se obsahu a formy připravovaných právních předpisů.
- Materiály pro práci LRV projednává s předkladateli návrhů zákonů **Odbor vládní legislativy**. Ten navíc zpracovává Plán a Výhled legislativních prací vlády.
- **Odbor kompatibility** zajišťuje především práce spojené s legislativními závazky plynoucími z členství ČR v Evropské unii a provozuje Informační systém pro aproximaci práva - ISAP.
- Metodické řízení a podporou procesu hodnocení dopadů regulace (RIA) na úrovni ústředních správních úřadů zajišťuje **oddělení pro koordinaci procesu hodnocení dopadů regulace (RIA)**.

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020): Organizace státní správy a samosprávy v oblastech administrativně politické, sociálně kulturní a hospodářské

6

6

Legislativní pravidla vlády – obsah

- Příprava návrhu zákona
 - věcný záměr zákona
 - návrh zákona
- Vypracování prováděcích předpisů
 - nařízení vlády
 - vyhláška
- Příprava právních předpisů ve zvláštních případech
- Příprava stanoviska vlády k návrhům zákonů, jejichž předkladatelem není vláda
- Legislativně technické požadavky
 - členění právního předpisu, nadpisy v právních předpisech, úvodní věty v právních předpisech, některé požadavky na obsah právního předpisu, některé požadavky na obsah novely právního předpisu

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020); Organizace státní správy a samosprávy v oblastech administrativně politické, sociálně kulturní a hospodářské

7

7

Ústavní základy

- čl. 78 Ústavy ČR
*K provedení zákona a v jeho mezích je vláda **oprávněna vydávat nařízení**. Nařízení podepisuje předseda vlády a příslušný člen vlády.*
- čl. 79 odst. 3 Ústavy ČR
*Ministerstva, jiné správní úřady a orgány územní samosprávy **mohou na základě a v mezích zákona vydávat právní předpisy, jsou-li k tomu zákonem zmocněny**.*
- čl. 104 odst. 3 Ústavy ČR
Zastupitelstva mohou v mezích své působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky.

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020); Organizace státní správy a samosprávy v oblastech administrativně politické, sociálně kulturní a hospodářské

8

8

Nařízení vlády

- není zapotřebí explicitní zákonné zmocnění k provedení zákona
- vůle vlády není neomezená – limitace Ústavou, mez. smlouvami, obecnými právními principy
- návrh usnesení předkládá člen vlády
- pro přípravu projednávání a předkládání platí Legislativní pravidla vlády a jednací řád vlády se použije podpůrně
- podpis předsedy a příslušného člena vlády
- vyhláší se ve Sbírce zákonů
- možnost zrušení Ústavním soudem

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020); Organizace státní správy a samosprávy v oblastech administrativně politické, sociálně kulturní a hospodářské

9

9

Právní předpisy orgánů státní správy

- zmocnění v zákoně – jednoznačnost a zřetelnost
- nejen ministerstva a další ústřední orgány státní správy
 - například i ČNB, Státní veterinární správa, AOPK ČR, krajská hygienická stanice...
- postup upravují Legislativní pravidla vlády
- publikace zpravidla ve Sbírce zákonů (celostátní působnost)
- možnost zrušení Ústavním soudem

10

Právní předpisy územních samosprávných celků

- pravomoc obcí a krajů vydávat
 - obecně závazné vyhlášky v samostatné působnosti
 - nařízení (rady) v přenesené působnosti
- podmínkou platnosti vyhlášení – zpravidla na úřední desce po dobu 15 dnů/Věstníku právních předpisů kraje
- účinnost zpravidla 15. den po vyhlášení x naléhavý právní zájem
- možnost zrušení Ústavním soudem

11

Obecně závazné vyhlášky obcí

- § 10 zákona o obcích, § 44 zákona o hl. m. Praze
 - k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku,
 - pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných, sportovních a kulturních podniků,
 - k zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, nebo
 - stanoví-li tak zvláštní zákon (např. zákon o místních poplatcích, zákon o odpadech)
- vyhrazená pravomoc zastupitelstva
- zasílá Ministerstvu vnitra (MV)
- rozpor se zákonem
 - výzva k nápravě ze strany MV, pozastavení účinnosti
 - návrh Ústavnímu soudu (srov. tzv. jirkovský nálezh Pl. ÚS 45/06, nálezy ve věci sedacích vyhlášek – Varnsdorf, Litvínov, Most)

12

Obecně závazné vyhlášky krajů

- § 6 zákona o krajích
 - v mezích samostatné působnosti jen, stanoví-li tak zákon (např. § 43 odst. 11 zákona o odpadech: „Závaznou část plánu odpadového hospodářství kraje a její změnu vyhlásí kraj obecně závaznou vyhláškou.“)
- vyhrazená pravomoc zastupitelstva
- zasílá Ministerstvu vnitra (MV)
- rozpor se zákonem
 - výzva k nápravě ze strany MV, pozastavení účinnosti
 - návrh Ústavnímu soudu

13

Nařízení obcí

- § 11 zákona o obcích, § 44 zákona o hl. m. Praze
 - na základě zákona
 - v mezích zákona
 - výslovné zákonné zmocnění
- vyhrazená pravomoc rady
- př. tržní řád
- zasílá krajskému úřadu (KÚ)
- rozpor se zákonem
 - výzva k nápravě ze strany KÚ, pozastavení účinnosti
 - pozastavení účinnosti
 - návrh Ústavnímu soudu

14

Nařízení krajů

- § 7 zákona o krajích
 - na základě zákona
 - v mezích zákona
 - výslovné zákonné zmocnění
- vyhrazená pravomoc rady
- např. zákon o ochraně přírody a krajiny – nařízení o zřízení přírodního parku
- zasílá příslušnému ministerstvu
- rozpor se zákonem
 - výzva k nápravě ze strany příslušného ministerstva, pozastavení účinnosti
 - návrh Ústavnímu soudu

15

Literatura

- PRŮCHA, Petr. *Správní právo: obecná část*. 8. doplněné a aktualizované vydání. Brno: Doplněk, 2012, s. 161 a násl.
- HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo: obecná část*. 9. vydání. Praha: C.H. Beck, 2016, s. 63 a násl.
- SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013.
- Dokumenty Legislativní rady vlády ČR:
<https://www.vlada.cz/cz/ppov/lrv/legislativni-rada-vlady-25264/>
- Pocta Legislativní radě vlády ČR k 50. výročí:
<https://www.vlada.cz/cz/ppov/lrv/dokumenty/pocta-legislativni-rade-vlady-k-50--vyroci-1969--2019-178520/>
- Kadečka, S.: *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha : C. H. Beck, 2003
- Koudelka, Z.: *Právní předpisy samosprávy*. 2. vydání. Praha : Linde, 2008